

Виходить во Львові що Вторника, Четверга и Суботи (крім руских свят) о 5-й год. поп. Литер. додаток „Библиотека найнам. повістей“ виходить по 2 печат. аркуші кожного 15-го и послѣднього дня кожного мѣсяця. Редакція и Адміністрація підъ Ч. 44 улиця Галицка. Рукописи звертаються лиш на попередне застереженне. Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. бѣг одной строчки печатной, въ рубр. „Надбелане“ по 20 кр. а. в. Режлямація неопечатаній вольній бѣг порта. Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“. У Відни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбурѣ Valentin & Co., Königstrasse 36. Въ Парижі Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старини“ въ Кіевѣ и почтовой уряди.

# ДѢЛО

Предплати на „Дѣло“ для Австрій: для Россіи: въ цѣлый рікъ . . . 12 зр. на цѣлый рікъ . . . 12 рубл. на півъ року . . . 6 зр. на півъ року . . . 6 рубл. на чверть року . . . 3 зр. на чверть року . . . 3 рубл. съ дод. „Библиотеки“: съ дод. „Библиотеки“: на цѣлый рікъ . . . 16 зр. на цѣлый рікъ . . . 16 рубл. на півъ року . . . 8 зр. на півъ року . . . 8 рубл. на чверть року . . . 4 зр. на чверть року . . . 4 рубл. на самъ додатокъ: на самъ додатокъ: на цѣлый рікъ . . . 5 зр. на цѣлый рікъ . . . 5 рубл. на півъ року . . . 2 50 зр. на півъ року . . . 2 50 р. Для Заграниччя, окрімъ Россіи: на цѣлый рікъ . . . 15 зр. на півъ року . . . 7 50 зр. на чверть року . . . 3 75 зр. съ дод. „Библиотеки“: на самъ додатокъ: на цѣлый рікъ . . . 19 зр. на цѣлый рікъ . . . 6 зр. Поодиноке число коштує 12 кр. а. в.

## Нова денунціяція.

I.

„Przegląd“, часопись встановлена съ початкомъ сего року двома галицкими магнатами и нечисленнимъ кружкомъ ихъ трабантовъ въ цѣли обороны якихъ то окремихъ — нѣкимъ незагрозенихъ — интересѣвъ кастовыхъ, помѣстивъ въ ч. въ 7 лютого дописъ въ Кіева, въ котрій невѣстный корреспондентъ жалуется слезами похоронной плачки на царскій указъ въ 27 грудня 1884 р., зборонючий Полякамъ купувати, давати въ заставъ або брати въ наемъ имѣня въ губерніяхъ мало- и бѣло-русскихъ. Корреспондентъ заключає при томъ, що не сотки але тысячи родичъ польскихъ підуть въ наслѣдокъ того „съ торбами“, натомѣсть вапанувъ тамъ повсюды неправдѣ и т. д. Выводы свои, зверненій головно противъ Коханова и Дрентелена яко моторѣвъ реченого указу, кончатъ вгаданий корреспондентъ слѣдующимъ благороднымъ (!) епиграмомъ: „Що до України, не розумѣю дѣйстно, яку користь хотѣли бюрократы придбати Россіи выданьемъ послѣднього указу. Чейже нынѣ не єсть вже тайною, що Украина єсть Украинаю, що она вриває послѣдній правники народнои съ Велико-россією спѣльности, що хоче бути и буде сама собою. Та струя єсть такъ руча, що навѣтъ праборами тутешнои администраціи годѣ єи спивнати. На яку цѣль, доптаючи насъ (Поляковѣ), тымъ самымъ скрѣпляє она сильнѣйшого ворога? Стоячи на становищи россійского мужа державного, належало-бы якъ-разъ скрѣплити крѣпкочку элементъ польскій, а кинувши межѣ насъ (Поляковѣ) и Русинѣвъ підпалъ до невогды, правити Украинаю підъ девизомъ: divide et impera.“

На другомъ мѣсяці, говорючи о „biedzie w kraju“, каже „Przegląd“, що причиною всего вѣла въ Галичинѣ єсть лѣннество „chlorka“, що єей хловъ не хоче вѣрно служити панамъ, що єнѣ єсть неморальный и що на диво дивне вѣтъ уряды берутъ єго въ оборону и т. д.

Обѣ тѣ елюкубраціи „Przegląd-y“ звели мы нарочно въ одно, чтобы нашимъ читателямъ безъ довгихъ кероводѣвъ подати вѣрненькій образъ благородныхъ стремленъ и гуманныхъ поглядѣвъ на справу руско-украиньску такъ редакціи самои якъ може и благородныхъ основателѣвъ сего наймолодшого товариша польской прасы въ Галичинѣ. Мы могли-бы навѣтъ лишити тѣ елюкубраціи безъ комментаря, бо и слѣпый добачитъ въ нихъ

крайный обскурантизмъ, середовѣчну кастовѣсть, гадку несовѣстность, рафиновану влобу и — великій талантъ денунціаторскій. Але въ виду того, що реченый недолѣтокъ прасы стоить дуже близько до певныхъ всемогучихъ єверъ въ нашомъ краю и высказане нимъ мнѣнье о Русинахъ має бути инструкцією для другихъ органѣвъ польской прасы, тожь годѣ намъ збути єго самымъ привѣрнемъ, а мусимо поневоли ширше съ нимъ потолкувати тымъ бѣльше, що сей недолѣтокъ при родинахъ своихъ мавъ строгій наказъ: „Moskwy nie drażnić, o Rusinach milozęć“, а мимо того пдшоувъ на быстру воду.

Що до справы, будьто причиною экономичной бѣды въ краю суть лѣннества и другі пороки нашего селянина („chlorka“), мы отповѣмо „Przegląd-owi“ короткимъ уступомъ въ розправкѣ дра Генр. Ясѣньского, помѣщенои въ „Gazet-Ń Nar.“ въ лютомъ с. р. підъ титуломъ: „Tędy droga“. Подаючи основно обдумані причины паденя бѣльшихъ имѣній въ Галичинѣ, каже ш. авторъ межѣ другими слѣдующе: „Urządzenie dworu rozroczynamy od... gościnnych pokoj, stajnię gospodarską zaopatrujemy najpierw w konie... sugowe, założenie ogrodu rozroczyna się zwykle od... udekorowania zajazdu gazonami i klombami, przyjęcie zaś służby folwarcznej rozczynamy od... kucharza. Szereg służby składają: 1. Lokaj. 2. Chłopiec kredensowy. 3. Kucharz. 4. Kuchta, 5. Furman. 6. Chłopiec stajenny. 7. Klucznica. 8. 9. Dwie dziewczki służebne. 10. Panna służąca. 11. Pokojowa. 12. Stróż. 13. Ogrodnik. 14. Ogrodniczek. 15. A jako piętnasta figuruje bona Szwajcarka. Dalej utrzymujemy do własnego użytku czwórkę do wyjazdu, wierzchowca, parę na rozjazd, woziwodę — razem ośm koni. Na szarym końcu tej czeredy dworskiej stoi niezbedny — Moszkwy, który po latach kilkunastu najczęściej pierwsze zdobywa miejsce“. Слова тѣ не потребуютъ близкого поясненя и мы лишавмо ихъ редакціи „Przegląd-y“ до медитаціи на теперѣшну чотырдесятницю, а збавиона бѣdzie dusza twoja!

Друга рѣчь що до того, „що уряды берутъ веюды хлопа въ оборону“. Тутъ здаєся поповнила редакція „Przegląd-y“ не лишъ простый lapsus calami, але марикованье такє высказане прилюдно и такъ позитивно не только уймає чести основателѣвъ „Przegląd-y“, але свѣдчить о великій деменціи самоиъ редакціи. Се не lapsus a collapsus! Хибай що редакція бажавъ въ души своѣй повороту сихъ „добрыхъ часѣвъ“ коли „chlorka“ судили

паньскій трибуналы. Но, то вже tempi passati и piissima desideria!

Найважнѣйшою точкою елюкубраціи „Przegląd-y“ єсть однакожь для насъ поглядъ єго на справу руско-украиньску. Редакція помѣстила дописъ въ Кіева безъ всякихъ примѣтокъ зъ своєї стороны, то и годится имовѣрно въ цѣлости съ средствами, які пропонує єи корреспондентъ россійскому правительству, чтобы вничити всяке національне житье Украины. Головна мысль пожаланныхъ мнѣнь, які мали-бы наступити на Украинѣ, лежить въ томъ, чтобы россійске правительство скрѣпило элементъ польскій на Украинѣ, тымъ выкликало вражду межѣ Русинами и Поляками и оттакъ панувало надъ обома элементами підъ девизомъ: divide et impera. Огъ чи не гарный махивелизмъ та якъ любо звучать та теорія въ устахъ сына wolnego narodu! Покорює самъ, наставляю свои плечи підъ тяжкій удары плетнѣ, въ поросѣ буду човгатисъ, только щобъ мому брату не було лѣше. Ба, и щѣ поможу вамъ, mili bracia z nad Newy, давати того Русина-сепаратиста, котрый хоче отворатисъ отъ насъ, бо то страшнѣйшій ворогъ чимъ я покѣрливый, вѣрнопреданный вашъ слуга! Я часомъ револьтувавъ, но але теперь вже божусь, що не буду... Огъ які гадки мелькнули въ головѣ корреспондента на видѣ реченого указу зъ 27 грудня 1884. С-й фактъ стоить того, щобъ єго не забути. И якже помприть теперь редакція „Przegląd-y“ ту теорію съ окликомъ: „Wolni z wolnymi“? Огъ скажѣмъ собѣ правду. Розвѣдъ малоруского элементу чи на Украинѣ, чи тутъ въ Галичинѣ вамъ, панове, не понутру: солю въ сѣѣ. Народъ рускій розбудався, поветавъ зъ догвоѣвкового сну, протиравъ очя, берєсь за науку, за працю коло своего экономичного быту, иде певнымъ крокомъ въ передъ, свѣдомый своихъ Божихъ и чловѣчихъ правъ, вѣрнѣ въ свою культурну мисю, оперту на гуманности, любви и постуѣлѣ, вѣрнѣ въ свою лѣпшу будущаєсть... а вы бажаете спивнати єго для власного интересу та ще и не національного, а чисто матеріального и то интересу матеріального кѣлькихъ единиц. И для сего то интересу денунціуете вы всю Украину передъ правительствомъ россійскимъ о политичный сепаратизмъ.

Але правда, такимъ органамъ якъ „Przegląd“ се не першина. Не инакше бо робили вы въ шѣстдесятыхъ рокахъ варавъ по смерти Шевченка. Тогда на устахъ подобныхъ вамъ органѣвъ вєвѣли заєдно слова: Гайдамачина,

Колішчина, Гонтѣство, Умань и т. д. Та ще було тогда сказано, що Украина конспировала съ вами въ 63 р. И вынесла Украина тяжкій ударъ підъ той часъ, и зборонено ѣи въ рѣднѣй мѣвѣ роввивати дальше свою письменность. А вы оттакъ умывали руки водою Пилата и плакали надъ нещастьемъ племенныхъ братѣвъ зъ-надъ Днѣпра-Славутицѣ и горнули ихъ мѣдоточными словами до себе та ще и вынѣтъ плачете слезами алигатора надъ указомъ, зборонившимъ выдавничтва рускі на Украинѣ.

Только-жь Украинѣ и не въ гадѣ сепаратизмъ политичный и мы не потребуємо марнувати слѣвъ, чтобы ихъ свивнати передъ ихъ правительствомъ. Огъ часѣвъ Мазепы нема и слѣду въ исторіи Украины про подобій намѣреня, а отъ сего часу минули лѣта Наполеона I, були полки 31 року и крамолы въ 46 и 63 року. Гѣрка се правда, але правда!

## Рускі институты дѣвочѣ.

Въ выхованю рукокого жѣвотства, сеи найголовнѣйшой підставы волякого житя народного, зроблений вже першій початокъ. Мавмо вже два институты дѣвочѣ — у Львовѣ и Яворѣ — а даєтъ Богъ стане и третій въ Перемышля. Мы постоупавмо — хочъ поводи — на передъ; лишъ працѣ и праці на рѣднѣй ныѣ, на народнѣмъ рускомъ грунтѣ а передъ нами свѣтла будущаєсть! Осъ образецъ сегорѣчного розвою тыхъ крѣпостей, які собѣ галицка Русь ставляє:

Испытъ въ дѣвочѣмъ институтѣ инонинъ Ч. св. ВВ. у Львовѣ. Въ пятницу дня 13 с. м. по полудня отбувоє курсовый вопытъ ученицъ руского институты дѣвочого у Львовѣ, стоячого підъ управнои иноникъ Ч. св. В. В., а результать єго, о скѣлько се въ загалѣ можна побачити зъ публичного испыту, вышавъ дуже добре. Мы кажемо се не лишъ зъ власного переконаня, але повторяємо такъ и поглядъ тыхъ членныхъ гостей, котрі будто зъ интересу власного, будто лишъ зъ цѣкавости були присутнѣ на испытѣ и пыльно прислухувались отповѣдямъ институтокъ. Признавано въ загалѣ, що ученицѣ отповѣдали далеко певнѣше и смѣльнѣше, якъ на вторѣчныхъ испытахъ и выказували въ загалѣ бѣльше знаня. Причина сего лежить може въ томъ, що цѣла наука сего курсу буда обнята въ бѣльшу систему якъ вторѣк, коли же зъ рѣжныхъ причинъ трудно було воєму зарадати и воє зло оуунути. Сего року доперва показуєся, въ якѣй мѣрѣ институтъ постуєає а даєтъ Богъ, то буде и дальше такъ постуєати и чимъ разъ краше розвиваєся, доки не займе отаовнище, яке такому институту се-редѣ руского народу заняти подобає. До сего однакожь не досыть лишъ старанъ самои управы институты, але потрібна ще въ першѣмъ рѣдѣ и помѣчь тыхъ родичѣвъ, що отдають свои дѣти до сего институты, а оттакъ и помѣчь — хочъ-бы

## Дещо зъ исторіи украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминни и замѣтки М. Уманця.)

III.

Такъ оно велося ажъ до 1847 року, коли надъ Украинаю схопилося отрашенна хуртовина, выхопила зъ єи сердца десять що найкраснѣшихъ сывѣвъ и рознесла ихъ по крѣпостямъ, киргизскимъ степамъ та по глухимъ куткамъ Московщины. Зъ оповѣданъ найголовнѣйшихъ дѣлѣвъ того часу\*) довідувєсь, що Шевченко, Костомарѣвъ, Кулѣшь, О. Марковичъ, О. Навроцкій, В. Білозерскій та инші Украинѣвъ въ той часъ найбільше побивалися про вызволенье крѣпакѣвъ зъ паньской неволи и думали досягнути сего дорогою просвѣты мѣжъ панями и крѣпаками. Разомъ съ крѣпачкою неволею, здавалося имъ, повиннѣ загинути вѣѣ привилѣи и льготы одного стану громадского передъ иншими и заняувъ рѣвность вѣѣхъ людей передъ закономъ, а дальъ же свобода вѣры и слова. Думки ихъ горнулося ще й до славянского питаня и тутъ она дбали про бѣльше єднанье Славянъ, щобъ, якъ казавъ Шевченко, „усѣ Славяне стали добрыми братами“, щобъ, опознавшись мѣжъ собою, выби-

лись они зъ турецкои та нѣмецкои неволи, и згромалилися въ одну федеративну опѣлку підъ рукою российского царя, але такъ, щобъ кожде олавяньске племя жило по своимъ звычаямъ и мало автономію.

Въ той часъ крѣпачкою неволи и опѣки надъ усѣмъ громадамъ житьемъ здавалося вже надто преступнымъ и те, що люде розмовляли и бѣдкалася про отѣтъ та волю, а тутъ же по доновою якогось студента Петрова и пана Юзефовича (тогдѣ бувъ помѣчникъ попечителя кіевского учебнои округа) выходило такъ, що нѣбы-то украиньскій патриоты згромалилися въ якоесь потайне товариство и замышляють щось дуже непевне, хочъ, якъ запевняє Костомарѣвъ, справедливого товариства не було, громадка жила тѣлько думками и мѣркувала про те, якимъ побытомъ провести свои думки въ интеллигенцію.

Судили ихъ такъ званымъ „административнымъ порядкомъ“, с. е. не судѣи, а урядѣ полятичный. Якіи се бувъ судъ, видно хочъ-бы зъ того, що Кулѣща на прикладѣ винаували, нѣбы-то бѣгъ хотѣвъ отѣрвати Украина отъ Московщины и зработисъ гетьманомъ, а се вывели зъ того, що бѣгъ на якомусъ листу до своего прѣтеля підписавъ „рукою властною“, такъ, мовъ, якъ колѣсь підписувались гетьманы, а ще до того знайшли у него до якогось книжки малюнокъ, де була намалѣвана козацка голова, підъ нею шабля турецка, на головѣ орель выдѣвбує очя зъ лѣба, а зъ-за могилы серпомъ підбиває мѣсяць. Се бувъ — якъ каже Кулѣшь — образъ козацкои боротьбы съ ворогомъ християнства музулманствомъ, а судѣи зробили зъ сего малюнку образъ Россіи, що выдѣвбує Украинѣ очя. Горше вѣѣхъ покарано Шевченка, у котро-

го при трусовици знайшли поему „Сонъ“ и другій недрукованій поєи. Єго охопили саме тогдѣ, коли бѣгъ за дѣла малоркои науки лагодився ѣхати въ Италию, довго мордували въ крѣпости, а потѣмъ згодили въ Москва и заслали ажъ въ Ороку крѣпость, а дальъ выпрадили въ Саратов. Навроцкій выодѣвъ въ крѣпости два мѣсяцѣ, потѣмъ пѣвъ року въ остроѣ, и засланый бувъ въ Елабугу. Кулѣща схоплено въ Варшавѣ саме тогдѣ, коли бѣгъ налагодився ѣхати за кордонъ, куды посылала єго Академія за-дѣла науки славяновѣдѣнія. Єго выдержали въ крѣпости два мѣсяцѣ и запровадили въ Тулу. Такъ само и вѣѣхъ иншихъ порозывали въ далекий кутки Московщины на підневольне житье. Окрімъ того вѣѣмъ Украинцамъ, заоудженымъ по єому дѣлу, зборонено было писати и друкувати свои творы, зборонено вчити въ школахъ, а Шевченкови навѣтъ и малювати заказано.

Такъ то найкраснѣй и найдужшій литературный силы украиньскій муєбѣи на довго замовкнути. Кулѣшь довго и на воли вже не мавъ права нѣчого друкувати и муєбѣи ховатисъ підъ псевдонимъ „Николай М.“ Костомарѣвъ, здаєся, зовѣмъ нѣчого не появивъ зъ своихъ писанъ ажъ до 1857 року, коли почавъ друкувати „Вѣдана Хмельницкого“. А про Шевченка — то нема чого й казати. Въ своихъ листахъ до прѣтеля бѣгъ онъ не разъ жалѣвся на те, що єму зборонено писати (Чалый „Жизнь и прозвѣ. Т. Шевченка“, стор. 66 и 69.) и муєбѣи ховати въ хлявѣ маленьку книжечку, куды нѣшкомъ записувавъ свои безсмертій поєи. Навѣтъ и въ ту годину, коли вже вѣѣ сподѣвалися оскорого вызволеня Шевченка зъ неволи, и тогдѣ не можна було нѣчого друкувати съ єго именемъ, такъ

що Кулѣшь, друкуючи въ 1857 роцѣ въ своихъ „Запискахъ о Южной Руси“ олавну поему Шевченкову „Наймичка“ муєбѣи выгадати цѣлу байку, що се поєма якогось невѣдомого єму автора и що нѣбы то бѣгъ знайшовъ єи въ альбомѣ якогось паннички.

Исторія кіевского товариства мала ще и ту вагу на долю украиньского письменства, що деякіи поетѣлѣ, мабутъ наляканій такою халепою, зовѣмъ поєла сего замовкли и почали обзывати только въ 1860-тыхъ рокахъ або єи же позвнѣше. Такъ замѣкъ олавный поєтъ К. Шоголевъ, котрый ще въ першихъ своихъ поєзияхъ, надрукованныхъ въ збѣрнику „Молодикъ“ 1844 року, вылавнѣвъ дуже сильнѣмъ поєгачный талантъ, непогасшій навѣтъ и теперь, дарма, що поєтовя теперь вжѣбѣльше 50-ти лѣтъ и що коб-за єго муєбѣла замовкнути на цѣльыхъ 20 лѣтъ, якъ се можна бачати зъ выданого позаторѣкъ збѣрника єго поєиъ підъ заголовкомъ „Воронкъ“. Замѣкъ и другій молодой талановитый писатель О. Короунъ, котрый мавъ въ 1847 роцѣ выдати другу частину своего збѣрника „Снопѣкъ“. Якого череполоху наробило тогдѣ арештованье Шевченка съ товариствомъ, видно хочъ бы зъ того, що якісь посаръ, котрого Шевченко давъ переписати свои поєи, наговоривъ до друку, зъ переяку пошавъ вѣѣ рукописи, де мѣжъ иншими поєзиями буда зовѣмъ выкѣнчена поєма „Иванъ Гуєъ або Єрегикъ“ (Диви: Споминки Аскоченского про Шевченка въ „Дѣмашъ. Вєвѣдѣ“ 1861, 31, и Замѣтки въ остатныхъ двѣохъ выданыхъ „Кобзаря“.) Такъ загинула одна зъ найкраснѣшихъ поєиъ безсмертного кобзара!

Тымъ часомъ треба оказати, що урядѣ российскій, дарма, що такъ бѣгъ обуривъ на укра-

\*) Дивись: Кулѣшь: „Хуртовна поєи“, Львовѣ, 1882 р.; Костомарѣвъ: „Вѣстникъ Европы“, 1882, кн. 10; Варфоломей Шевченко: „Споминки про Тараса Шевченка“ въ „Правдѣ“ 1876, НН. 1. и 2; Петровъ: „Очерки укр. ли-тер.“, Кієвъ 1884, стор. 237, 238, 258, 265 и 266.

ДОПИСИ.

36 Львова.

Въ „Академічнѣмъ Братствѣ“ видный сего року рухъ невычайный, который будучи...

Въ справѣ выдавництва руского спѣванника.

одержуемо отъ Вп. о. Виктора Матюка слѣдуючю отзову: Родимці! Кому нечужа слава и сила руской пѣни? Заслужила она собою на пріютъ и у нашихъ народѣвъ...

т. е. збѣрникъ русскихъ квартетовъ для мужскихъ хорѣвъ въ обемѣ пяти аркушѣвъ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Зъ ради державни) Министерство рѣшило предложити на засѣданіи рады держави...

(Зъ клубѣвъ парламентарныхъ.) Дня 18 м. отбулося засѣданіе въ клубѣвъ парламентарныхъ...

(Въ справѣ закона о платнѣ для католическихъ катедръ) отбулося оногда засѣданіе...

(Проектъ закона школьного), ухваленъ галицкими оймомъ, получили вже санкцію цесарю...

ЗАГРАНИЦА.

Англія. Лордъ Гранвилъ давъ дня 19 м. въ палатѣ лордѣвъ поволеніе въ справѣ...

лишь моральна — цѣлого краю. Институтъ сей стоитъ о власныхъ силахъ, безъ всякихъ фондѣвъ и лишь покровительствомъ Его Преосв. еп. Сильвестра и помочью „Народ. Дому“, а вся наука спочиваетъ въ рукахъ первостепенныхъ саль учителей...

инюкнхъ патриотѣвъ, не вбачавъ ще тогдѣ великой шкоды отъ украинского ипольства и не заборонявъ мовы. Такъ и послѣ 1847 року трохи не що року зъявлялися украинской книжки, а въ 1849 роцѣ була навѣтъ надрукованъ „Процѣвъ Грекулевича“, дозволенъ и духовною цензурою, котра теперь, якъ вѣдомо, зовѣмъ по цукае на свѣтъ божій „Святого письма“ на украинской мовѣ...

VI. Отзначилася: Саламонъ Ольга, Стефанія Лавровока, Рожка Ольга, Кордасевичъ Марія; першій степ. получили: Ганкевичъ Евгенія, Копыстанькока Евгенія, Барвиньскока Ольга, Чемериньскока Марія, Дорожанинскока Олимпія. — Класа VII. Отзначилася: Долянскока Анна, Фолжосевичъ Марія, Захарьскока Ванда; першій степ. получили: Кульчвикка Олена, Долянскока Клементина. — Мусимо тутъ же згадати про ручнй работы институтокъ, котрыхъ и сего року богато и дуже гарныхъ було выставлено. Особливо впадали въ очи дуже краши подухи работы панвочокъ О. Саламонъ, К. Санючокъ, Е. Цѣпановскока и Е. Бѣлянскока; диваньки Е. Копыстаньскока; запаока шихомъ на народный ладъ вышивана работы М. Чемериньскока; ранний стрѣй жѣночій на народный ладъ и богато вышиванъ залочкою на народный ладъ; капа гачковой работы А. Долянскока и богато другихъ дуже красныхъ а при томъ и трудныхъ работъ. — За всѣмъ тѣмъ успѣхи институту належито лишь щара подяка въ першомъ радѣ тѣмъ, що институтъ сей основали, а головнио покровители его Преосв. еп. Сильвестру, а оттакъ на отстоятели института инюкни ч. св. В. В. Марія Янушевока и воѣмъ учителямъ и учителямъ, що съ самопожертвованьемъ посвячали для институту свои труды.

— Испытъ въ дѣвочѣмъ институтѣ инюкни ч. св. ВВ. въ Яворѣвѣ. Трохи отѣмнио якъ у Львовѣ отбулося испытъ въ дѣвочѣмъ институтѣ въ Яворѣвѣ. Тутъ, якъ намъ доносатъ, не было властвиво испыту тѣсно наукового, бо сей заступила сама лишь классификація але по классификаціи на законченые курсы отбулося торжество въ котромъ институтки выступали съ декламациями и продукціями музыки и спѣву. Торжество закончила забава. Конечъ курсу и его торжественне закончене отбулося въ яворѣвѣмъ институтѣ дня 15 с. м. и ось якъ намъ о нѣмъ пишуть: „Що лишь гоотѣ заняли въ сали мѣоца, якъ вже и входятъ ученицѣ парами, молодой на передъ а старшій за ними. Уже саме ихъ появленне робить добре враженне. Больша половина ихъ майже лишь въ народныхъ строяхъ: тая украинка, тамта гуцулка и т. д., а отрой робленій дуже прачѣвотъ и посла взорѣвъ народныхъ. Розпочалося декламация. Мимо волѣ мусѣвъ чоловікъ зъ вдоволени уомѣхатися якъ тѣ малѣ щечетука-Украинки поважно и серьезно отдавали свою рѣчь оди по руски, другій по нѣмецкй а инші знову по польски. Рускй декламация була: „Пчела и голубѣ“, „Сестра“ (Федьковича), „Могіла Святослава“ (Н. Устѣлювича), „Сотворитель“, „Св. Іоанъ Евангелист“, „Третій Май“, (тогожь самого автора) и „Рѣднѣ хата“. По декламацияхъ наступила гра на фортепейнѣ а оттакъ соловый спѣвъ при фортепейнѣ и спѣвъ хоровый а воѣ продукціи вышали дуже добре. Подчасъ продукцій мали гоотѣ случайность оглядати такожъ численнй работы ручнй институтокъ, на котрй зарядъ институту дуже велику кладе вагу. Торжество закончилось танцями а дѣвчатка и не получили, коли ихъ покликано до гербаты. — Классификація институтокъ вышала якъ слѣдуе: Класа II: Отзначилася: Дыгдалевичъ Елеонора, Козакевичъ Марія, Ганкевичъ Олена, Лѣпнськока Антонія; отепенъ першій получила: Подольнскока Софія, Чапельскока Зеновія, Серватка Марія. — Класа III. Отзначилася: Дуткевичъ Юлія, Козакевичъ Ольга, Тимкевичъ Наталя; степенъ першій получила: Рекъ Стефанія, Ганасевичъ Стефанія, Сиротиньскока Мальвина, Корпусъ Людвика. — Класа IV. Отзначилася: Пабѣвичкока Евгенія, Шиховичъ Р., Куманецка Ванда, Рекъ Щасна, Менциньскока Меланія; отепенъ першій получила: Була Олена, Думинъ Рослава, Мацѣвскока Людмила. — Класа V. Отзначилася: Ганасевичъ Володислава, Аляськевичъ Юлія, Констанція Кульматцка, Куманецка Ольга, Масюкъ Олимпія; отепенъ першій получила: Лопушанскока Олимпія, Весоловскока Олена, Фрайвѣдъ Олена. — Класа VI. Першій степенъ получили: Черкавока Северина, Порождо Стефанія. — Класа VII. Отзначилася: Краусъ Софія, Олшаньскока Мальвина, Желехѣвскока Емилиа; отепенъ першій получила: Думинъ Стефанія. — Класа VIII. Отзначилася: Мацѣвскока Антонія и Лѣоиньскока Емилиа. Подаячи се до прилюдной вѣдомости, не можна не признати зарядови институту великой старанности около веденя воспитанницъ и знаня въ выхованю. Напередъ отарасея зарядъ завѣдчы о отновѣднй силы учительскй, такъ що вышшій зъ заведеня воспитанницъ пріймаются охотно всюды до школъ публичныхъ, а то длатого, бо переконався, що воспитанницѣ роблятъ въ тыхъ школахъ дуже добрый успѣхи. Одвакъ не лишь въ школахъ, але и цоца школоу дѣти суть старанно и денѣй. Щодня майже теперъ спѣвають въ своей церквици подчасъ службы Божой, а въ дома наука праці, чистоты, порядку видна на кождѣмъ кроцѣ. Кожда воспитанница мае свѣй денъ, коли есть господиноу и мае старатія, чтобы всюды и все было въ ладѣ. Тѣмъ то заправляются молодой господинѣ до зарядуваня цѣлымъ домоу. При томъ всѣмъ дѣти суть здоровы, веселы и щасливы! Найлѣпшимъ же доказомъ доброго веденя институту есть число самыхъ воспитанницъ — теперъ есть ихъ 32 — бо родичѣ видячи, що при такъ приступныхъ цѣнахъ удержаня ихъ дѣти роблятъ отлѣяній успѣхи, охотно ихъ тутъ отдаютъ. Мы отже бажаемо зарядови, чтобы и на дальше испыты выпадали такъ користоно, якъ сей послѣдній. Одинъ зъ присутныхъ.



ПОСМЕРТНІ ВВСТІ.

Юліанъ Матвѣевъ, авскултантъ судовый у Львовѣ, бувшій членъ выдѣлу „Академичного Братства“ и „Академ. Кружка“, загално любленый своима товаришами, многонадѣйный молодець упокоюся дня 19 н. с. лютого с. р. о 7-ой годни вечеромъ въ домѣ своего швагра, катихата учительской семинарии у Львовѣ о. Стефановича. Покойникъ въ часѣ своихъ студій университетскихъ бравъ живу участь въ патриотичномъ дѣланю Русинѣвъ-академикѣвъ и лививъ по собѣ жалъ своихъ знакомыхъ и товаришѣвъ, недѣждавшися оповненя своихъ молодыхъ мрѣй служити своему народови и суспѣльности яко судія. Смерть перервала нитку его жита въ 28 роцѣ. Вѣчна ему память!

Антонъ Гиль, академикъ, членъ „Академичного Братства“ и товариства „Провѣтъ“, упокоюся дня 20 л. лютого с. р. въ Шершенѣвцяхъ въ 25-омъ роцѣ жита. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

Учебникъ музыки и сѣбу. Радо дѣлимся отрадню вѣстою съ любителями и плегателями сѣбу въ нашихъ школахъ и межи народамъ, що на дняхъ вышовъ зъ печати С. Ф. Пюнткевича въ Перемишлѣ власнымъ накладомъ о. Ивана Киприяна „Учебникъ початковыхъ вѣдомостей музыки и сѣбу“, котрый можна достати по цѣнѣ 80 кр. а. в. безъ коштѣвъ пересылки у автора (Шумячъ, почта Турка) або въ книгарни п. Лукашевича у Львовѣ. Потреба подручника до науки сѣбу була у насъ велика, та хочъ о. Матюкъ уже передъ рокомъ предложивъ Радѣ школьной краевой своій манускриптъ такогоя учебника для ужитку школѣ народныхъ и комисія книжкова руока удавалося до сойму краевого съ просьбою о субвенціонованьѣ издавництва, — такъ мимо всего стараня якогя трудно було оуб прайти о. Матюка побачити деане сонце. А тутъ безъ розголосу и власными фондами прайшовъ народови своему въ помѣчь убогий завѣдатель казеняни голосного „турецкого“ повѣту. Честъ такому труженнику! Божъ се и не перша праця о. Киприяна на оубъ поли и о скѣлько знаемо, приготавивъ сей тахій и тымъ ревнѣйшій патрїотъ уже и широкій матеріалъ до „Зборника цѣсень школярскихъ“, котрый знову намѣривъ выдати своимъ коштомъ. Мы переглянули згаданий „Учебникъ поч. вѣдом. музыки и сѣбу“ о. Киприяна и можемо его оубло интересованымъ землякамъ нашимъ припоручити. При оубъ най буде намъ вѣльно поднести и ту оботавляну, що о. К. першій отгавився зложити руоку номенклатуру музичну. Се подносать ще больше заодугу нашего невтомимого труженника на поли издавництва музичного. Н. В.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

- Для „Провѣтъ“: Воч. о. Е. Лисинецкій въ Турьльчу 2 зр., о. Е. Левцкій въ Тартаковѣ 2 зр.; о. І. Бѣрецкій въ Жиравица 1-14 зр.; о. І. Кобыляцкій въ Пойлѣ 2 зр.; о. Е. Лотоцкій въ Лешневѣ 1 зр.; о. А. Пашковский въ Олеску 2 зр.; Вл. В. Б. въ Елисаветполю 2-56 зр.
— Для общ. им. М. Качковского: Воч. о. Е. Лисинецкій въ Турьльчу 1 зр.
— Для потерпѣвшихъ отъ повени: Воч. о. А. Пашковский въ Олеску 5 зр.
— Для Ставропигіи (за книжки): Воч. о. Лисинецкій въ Турьльчу 9 зр.
— Для „Народного Дому“ (за книжки): Воч. о. Е. Лисинецкій въ Турьльчу 8 зр.
— Для Руского педагогичного товариства: Воч. о. Е. Левцкій въ Тартаковѣ 2 зр.
— Для „Школьной Помочи“: Воч. о. Е. Левцкій

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Подписанній мае честь завѣдомити Пов. П. Т. Публику, що овою, передъ семи роками при улица Оссолинскихъ заложены

РОБОТНЮ СТОЛЯРСКУ

значно розширивъ и съ днемъ 1 лютого 1885 р. до забудованя бровару Прогаски при улица Коперника перенѣсь.

Покликуюся на мою двадцятилѣтню практику въ оубъ званию набути въ работняхъ вѣденскихъ особливо-же на доказане менѣ у Львовѣ довѣре ва выконаній работы столярской — поручаюся сямъ и на будуче до вироблюваня предметѣвъ входячихъ въ оубъ звания столярского съ тымъ увѣренемъ, що тѣмъ же лишъ зъ доброго матеріалу и по найприступнѣйшихъ цѣнахъ вироблювати буду.

Съ поважавемъ

АНТОНІЙ БОБРИХЪ,

маистеръ столярскій.

1314 2-3

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помощью электричности можна недугу нервову зовсѣмъ усунути. Мои новы аппараты индукційный (машину до электризованя), котрыхъ каждый хочъ-бы и необнакомленый легко уживати може, повинны находитися въ каждой родивѣ. Гостецъ, ревматизмъ, ослаблене, ревматичный болъ головы и зубѣвъ, въ загалѣ всяку недугу нервову можна лѣчити моимъ аппаратомъ индукційнымъ. Цѣна цѣлого аппарата съ докладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишъ черезъ мене получити.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondeares 2

1302 6-30

въ Тартаковѣ 1 зр.; о. Е. Лотоцкій въ Лешневѣ 2 зр.

— Для Товариства рускиихъ женщинъ въ Станиславѣ: Ви. А. Балтаровичъ въ Глявняхахъ 2 зр.

— На церковь въ Зальо: Складка на руки п. А. Вахлянина 3 70 зр.

— На дѣвочѣ воспитальницѣ въ Перемишлѣ: Ви. Громада Подгородцѣ 5 зр.

НА ДОСЛАНЕ.

Зываю п. Луку Кошку о звернене выжиченыхъ ему, а будучихъ моею власностею, манускриптѣвъ пок. М. Вербицкого и о передаче ихъ Ви. П. Богдару Карчову, слух. богословія у Львовѣ. Въ случаю не узглядненя того завѣзваня, я буду примушений удатися на дорогу судову, що безперечно потяглобы для зываного не дуже приемиый наслѣдкы за собою. Василь Полянскій, Дрд. мед. въ Вѣдни.

Подяка.

Одну одиюку мою дитину бл. п. Володимира похатила менѣ люта смерть. Нынѣ остала я отарушка сама только на оубѣтѣ.

Невысказану радѣсть для сердца моего, горемъ переповненого зробили всѣ, прайнявшій участь въ устроенью похоронѣвъ бл. п. Володимира, помершого въ крайній нуждѣ. Передовѣмъ нехай прайме мою шире-сердечну подяку кружокъ почитателѣвъ бл. п. Володимира, поспѣшившій складкою помочи менѣ въ похороненью его тѣлннхъ останковѣвъ. Зволятъ сзму сердечнѣйшу подяку прайняти Впр. оо. Малиновскій, Павлакѣвъ, Ярымовичъ, Гробельскій якъ и Ви. пп. патомцѣ рускои семинарии духовной за отголуженье Покойному послѣднего обряду. И всѣ прїятелѣ, знакомыи и почитателѣ Покойного отпрываджувавшій мимо нешогды тѣло Покойника до могилы нехай праймутъ шире-руоку „Спаси-Богъ“!

Львовѣ 7 (19) лютого 1885.

Юлія Шахевичъ.

Особамъ проживаючимъ далеко отъ лѣкаря и аптеки, отже жителямъ сель въ загалѣ, особливо-же парохіямъ сельскимъ, пп. учителямъ сельскимъ, лѣсництвамъ и т. д. можна на подставѣ многолѣтнихъ досвѣдѣвъ яко практичный подручникъ домовый, такъ въ проминаючихъ щоденныхъ занедужаняхъ, якъ такожь и въ прїстарѣлыхъ хворобахъ, поручити якъ наибольше дуже хосенну иллюстровану брошурку 1233 3-5

„Прїятель хорыхъ“.

Брошурка та мѣститъ такожь автентичны доказы добрыхъ наслѣдковъ порученыхъ въ нѣй средствъ. Нового 135-ого польского виданя сен книжочки достарчае книгарня „Richters Verlags-Anstalt in Leipzig“ на жадане кождому безплатно и франко.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзницъ державныхъ.

Выпсѣть зъ плавю вѣзды важный отъ 15 лютого 1885 р.

Отѣзды зо Львова:

Пѣзды мѣшаныи о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя. Пѣзды особовыйи о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова. Пѣзды мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загѣря, Звардова.

Приходять до Львова:

Пѣзды мѣш. о 8 год. 30 мин. рано зъ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загѣря, Звардова. Пѣзды особ. о 4 год. 19 мин. по полудни зъ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова. Пѣзды мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардова.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае

1315 2-?

препараты зъ гумы и выробы кавчуковой для потребъ хирургичныхъ и иныхъ подобныхъ.

Народный рускій

МОЛИТВЕНИКЪ

съ припорученемъ и аprobanteю Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича, получити можна въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львовѣ,

оцравнй по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр., имитация оловеной кости (бляха) 5 зр., перловой матицѣ (бляха) 4 зр. 50 кр.

Брошурованыи на велик. папери 1 зр. 1305 2-6

Купуючямъ больше прїятрпикѣвъ отвѣтныи рабать!

При надходячѣмъ торжествѣ святометодіевскѣмъ

воручае Товариство „Провѣтъ“ книжочку:

ЖИТЬЕ ПРОСВѢТИТЕЛѢВЪ СЛАВЯНЪ

святыхъ равноапостольныхъ

Кирила и Методія

написавъ Аръ Ю. Целевичъ. Цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.

НА ПРАЗНИКЪ ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

поручае ново открьта

Торговля церковныхъ знарядѣвъ, образѣвъ, ризъ и книгъ ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

въ Станиславѣвъ,

Плещеницѣ малѣванй на полотнѣ: по 18, 20, 24, 28, 30, 32 и 40 зр.; малѣванй на шовковѣй матери по: 50, 55, 60, 64, 74, 80, 85, 90, 100 зр. и выше.

Артосы, по 4 зр. 20 кр. и 5 зр. 25 кр.

Воскресенія, рѣзанй зъ дерева по 10, 14, 15, 16, 18, 21 и 24 зр.

Фелоны свѣтлыи по 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 110, 120, 125, 130, 135, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200 зр. и выше.

Хоругвы церковныи (хрестѣ) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 24, 28, 30, 35, 46, 56, 60 зр. и выше.

Фаны (прапоры) зъ вовняного або шовкового адамашку по 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 85, 95, 100 зр. и выше.

Евангелія отъ 40 до 600 зр. а. в.

Монстранціи отъ 40 до 200 зр.

Хресты процесіональныи металевыи по 15, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 75 до 80 зр.

Хлѣбницѣ на Всешошье по 5 зр. 25 кр. 16, 25, 30 и 33 зр.

Надмѣльницѣ отъ 7 до 20 зр.

Сѣчи оцадныи металевыи по 2 1/2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 15 зр.

Бальдахны, стихарѣ, образы малѣванй на полотнѣ и блясѣ, олтарныи процесіональныи, хресты на престолѣи и ручныи, подкандры (пауки), лѣхтарѣ, канделябры, лампы, чаши, дарохранительницѣ, дароношницѣ, ампулки, водосвѣи, кропила, свѣтло церковне, цѣты и пр.

1316 по найдешевшихъ цѣнахъ 1-6

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко. Опакованье даромъ.

Цѣнники въ рускомъ языкѣ высылаются на жаданье отворотною почтою даромъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку Гипотечного

купуетъ и продае

всѣ эффекты и монеты

подѣ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечныи

5% Листы Гипотечныи преміованыи

котрыи посяла закона зъ дня 2 Ляпня 1868 (Днев. в. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвышомъ постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталѣвъ фондовыхъ, пушлярныхъ, кавціи супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можно въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по 110 за 100)

Всѣ припоручена зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ днешномъ, на числячя нѣякою провизіи.

1267 14-7

АВТОНОМНЕ

РУСКО-АСЕКУР. ТОВАРИСТВО

для обезпеченя

церквей, будынкѣвъ приходскихъ, школьныхъ и въ загалѣ громадскихъ въ банку „Славія“

мае честь завѣзвати церковныи и громадскій конкуренціи до обезпечуваня отъ огни ихъ будынкѣвъ и всякого имѣнйя подѣ найкористнѣйшими условіями.

Згадане Товариство репрезентоване своимъ контролюючимъ Выдѣломъ, мае, на основѣ угоды съ банкомъ взаимныхъ обезпечень „Славія“ въ Празѣ, запоручено отъ того же банку „Славія“:

1) Одну тысячу зр. минимального чистого доходу що року, якъ скоро въ тѣмъ-же автономномъ товариствѣ буде найменше 600 членѣвъ, т. е. громадскихъ конкуренціи обезпеченыхъ;

2) найдешевшу изъ всѣхъ Товариствъ и банковъ асекураціиу тарифу, котра отъ часу до часу въ даныхъ случаяхъ буде оголошена;

3) всякій автономичный права, по мысли статутѣвъ „Славія“ для отдѣльныхъ класъ обезпеченыхъ вастереженй, якъ: самодѣльне веденье дѣлъ и рахункѣвъ, повна контроля дѣлъ асекураціиныхъ свои класы, творенье и автономна управа власныхъ фондѣвъ и выбѣръ власного контролюючого Выдѣлу, складаючогося въ 5 членѣвъ и 3 ваступникѣвъ.

Порукою для того-же руского автономного Товариства сѣтъ солидныи и добрый станъ банку „Славія“, котрого послѣдныи, офиціально справдженый Рахунокъ въ року 1883 въ самѣй тѣлько огневѣй Секціи (IV) выкауетъ 153.091 членѣвъ, уплатившихъ 861.960 зр. асекураціиной преміи отъ сумы 135.464.444 зр. обезпеченого капитала.

Ликвидацию шкѣдъ переводить повномочникъ банку „Славія“ при участии рускиихъ Мужѣвъ довѣрѣя „Славія“, въ помежи котрыхъ выбраны члены высшаго контролюючого Выдѣлу Товариства. 1318 1-3

Членами того же контролюючого Выдѣлу сѣтъ:

О. дек. Іоанъ Гавришкевичъ зъ Камѣнки, о. Антоній Гойданъ зъ Зборы, п. Богданъ А. Дѣдичкій зъ Львова, п. Францъ Наоадникъ зъ Збопокъ, п. Щаотный Саламонъ зъ Комарникъ.

Заступниками контролюючого Выдѣлу сѣтъ:

О. Филаретъ Бачинскій зъ Козлова, п. Емилиј Борождевичъ зъ Деняоова, о. Корнилий Яворовскій зъ Лѣмны.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка въ Бездарокого.

(зѣна обособленя)

Пит. Библиотека п. к. Университета